

ÖZET

KAZAN TATAR TÜRKLERİNİN MİTOLOJİSİ

Çetin YILDIZ

Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı

Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü

Mayıs 2017

Danışman: Prof. Dr. İbrahim DİLEK

Kazan Tatar Türklerinin mitolojisi ile ilgili hazırlanan bu çalışma Giriş ve Sonuç ile birlikte üç kısımdan oluşmaktadır. Giriş kısmında, Kazan Tatarlarının kimliği, Tatar mitolojisinin kaynakları ve bu konuda yapılmış çalışmalar hakkında bilgi verildi. Böylece hem bu çalışmada yararlanılan metinler ve akademik araştırmalar tanıtıldı hem de çalışmaya konu olan Tatar Türkleri için tarihi süreç içerisinde yapılan farklı isimlendirmeler hakkında bilgiler sunuldu. İnceleme kısmında masal, efsane, destan, bilmece, atasözü ve deyim gibi Tatar halk edebiyatının türleri, Tatar kültür tarihinde yer edinmiş edebî eserler, günlük yaşamdaki inançların yansıtıldığı büyü ve fallarla ilgili inanç ve uygulamaların derlendiği çalışmalar incelenerek mitik unsurlar tespit edildi. Tespit edilen bu unsurlar, genel Türk mitolojisi ile birlikte değerlendirildi. Bu değerlendirmeler yapılırken zaman zaman Tatar mitolojisiyle ilgili akademik çalışmalardan da istifade edildi.

Anahtar Sözcükler: Kazan Tatar Türkleri, Halk Anlatıları, Mitik Unsurlar, Türk Mitolojisi.